

צידה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

וי"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

צידה לדרך | פרשת קרח

גליון מס' 192 התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

השפעה לטוח רחוק

ודתו ואבירם בני אליאב ואזן בן פלת בני ראובן (טז, א)

כתב רש"י: "בשביל שהיה שבט ראובן שרוי בחניתם תימנה, שכן לקחה ובניו החונים תימנה, נשתתפו עם קרח במחלקתו, אוי לרשע אוי לשכנו".

מי שקצת מתבונן, רואה כאן דבר מבהיל על הרעיון. המרחק בין השבטים, בין דגל לדגל, היה מיל. קילומטר. אני בקשי מכיר את השכנים שלי בבנין, קל וחמור לא את השכנים בבנין ממול, וקל וחמור בן בנו של קל וחמור לא את השכנים שגרים ברחוב אחר או בשכונה אחרת. אני מכיר רק את מי שאני פוגש בבית הכנסת. והנה כאן, בני ראובן נופלים בגלל "אוי לרשע ואוי לשכנו". כמה יכולה להשפיע המצאות עם רשע, אפילו אם הוא גר במרחק!

זה לא נגמר בזה. ה"חתם סופר" כותב שקרח נפל משום שנקרא על שם רשע. אחד מבניו של עשו הרשע נקרא בשם זה, וכמו שכתוב (בראשית לו, טז): "אלוף קרח". גם שאול המלך, אומר ה"חתם סופר", חטא משום שנקרא בשמו של רשע (שם לו, לז): "שאול מרחכות הנקה".

שואל ה"חתם סופר": איך לבת של מתתיהו כהן גדול

קראו יהודית, והרי לאשתו של עשו הרשע קראו בשם זה (בראשית כו, לד): "יהודית בת בארי החתי", אשה שעשתה מורת רוח ליצחק ולרבקה, והעשן של הקטרת שהקטירה לעבודה זרה גרמה ליצחק להתעורר?! הוא מלשב: השם יהודית הוא מלשון "יהודי". שם אשתו של עשו היה בעצם אהליבמה, ועשו כנה אותה יהודית כדי להטעות את אביו.

מכל מקום, ממשיה ה"חתם סופר", יהודית שאבה את הכח לטל את החרב של הליפורנוס ולכרת לו את הראש, מזה שהיה לה השם של הכנוי של אשת עשו, שנאמר בו "על חרבה תחיה". עשו היה אמנם יותר מאלף שנים לפניו, אבל עדן בכחו של הקושר הזה להשפיע!

הוא מוסיף דבר מעניין נוסף: רבקה הליבשה את יעקב בבגדי עשו, כדי שיעקב יוכל לומר ליצחק: "אנכי עשו בכרה". יעקב לא מסגל להוציא שקר מפיו, ולכן הוא זקוק ללבש את בגדי עשו לצרה זה. את הבגדים הללו לבש אדם הראשון, לבש נח, לבש שם, אבל עצם העבודה שגם עשו לבש אותם - זה כבר נותן כח ליעקב לשקר. באחד מבתי הכנסת היתה קבוצה של מתפללים שלא הפסיקה לדבר בשעת התפלה. כמה שהעירו להם - לא עזר. נסו בטובות, נסו בצעקות - אין עם מי לדבר... היה שם יהודי חשוב, רבי דוד בידרמן זצ"ל מלעלוב -

"אם מתחילים מחר - לא מתחילים!" אמרה לו אשתו. "מחר - זו העצה הראשונה של יצר הרע. היום לעשותם" כתיב.

"הצדק אתה!" השיב, והוא קם מהמטה והתחיל ללמוד מתוך ספר "מנורת המאור" בקול רם.

הוא סיים ללמוד ונשכב על המטה. עוד לא הספיק להרדם ופתאום הוא שומע פיצוץ בתוך הבית. בנו הקטן הטעין את הבטרייה החשמלית של האופנים, וזו התפוצצה! אש פרצה בדירה. למזלו, כיון שהיה עדין ער. הספיק להעיר את הילדים ולעזוב את הבית לפני שחלילה היה קורה אסון. הזעיק את מכבי האש וב"ה הם השתלטו על האש תוך מספר דקות בלי שקרה נזק משמעותי לדירה.

"כל זה", סיים הלה את ספורו, "בזכות שהחלטתי להתגבר על עצמי ולעמוד בקבלה שקבלתי על עצמי. אינני מסוגל להעלות על דעתי מה היה קורה אם האש הייתה פורצת כשהייתי כבר ישן..."

הוא אשר אמרנו: אם קשר לרשע משפיע לרעה, קשר לקדשה בודאי שמשפיע לטובה! הקשר לקדשה, לקבלה הטובה, היא שהצילה מהאש, וכמו שאומרת הגמרא (סנהדרין צב ע"א): "כל בית שאין דברי תורה נשמעים בו בלילה - אש אוכלתו", ומקלל לאו אתה שומע הן.

(רבי גואל אלקריף שליט"א שש באמרתך במדבר)

שם מקפידים מאד לא לדבר בשעת התפלה - שהחליט: אני אשב ביניהם! כשיראו אותי זה ישפיע עליהם לחיל מלדבר.

לא ארה הרבה זמן, והוא עבר למקום אחר. "הרגשתי", אמר "שאם אשב אתם עוד כמה ימים - אהיה משפיע מהם, ולא הם ממני, וגם אני אתחיל לדבר בתפלה..."

מדהים עד כמה כל קשר שהוא עם רשע, ולו הרחוק והקלוש ביותר, משפיע. "אוי לרשע ואוי לשכנו". איפה שרואים מחלקת, לא להתקרב! פשוט לברח! התקרבותו של ראובן לקרח היא שהפילה אותו.

*

אם קשר עם רשע משפיע לרעה, על אחת כמה וכמה, שקשר עם צדיק משפיע לטובה, שהרי מדה טובה מרבה ממדת פרענות.

ספר לי יהודי, רבי שאול שלם, תלמיד חכם וראש חבורה בקבוץ בישיבה בנתיבות, שיום אחד אשתו אמרה לו: "הכל טוב ויפה, הילדים יודעים שאתה לומד ומלמד, יומם וליילה. אבל הם מבקשים לראות ולא רק לדעת, לשמע את קול התורה בבית".

"הצדק אתה!" השיב. והוא קבל על עצמו שמאותו יום ואילך הוא מתחיל ללמד בבית בקול רם.

באותו ערב הגיע הביתה בשעה שתיים-עשרה וחצי אחר יום שלם, עיף ויגע. הילדים פלם פכר ישנו. הוא נשכב על המטה ואמר לאשתו: "אתחיל מחר"

עֲשׂוּרוֹ שֶׁל קִרְחַת הַגֵּיעַ לוֹ בַעֲשָׂק

וַיִּקַּח קִרְחַת (טו, א)

מָה הָיָה מְקוֹר עֲשׂוֹרוֹ שֶׁל קִרְחַת?

רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאֵיזְמִיר מְבִיא בְּסִפְרוֹ "עֵינֵי הָעֵדָה" מְדַרְשׁ בְּשֵׁם רַבֵּי שְׁמוּאֵל טְרַמְיָשִׁי זצ"ל, וְלִפְנֵי בְּתַחֲלֵת שְׁעָבוֹד מִצְרַיִם בְּקֶשׁ פְּרַעֲהַ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת עֲבוּרוֹ לְבָנִים בְּמִשְׁךְ יוֹם אֶחָד, כְּדֵי לְרַאוֹת כִּמְהָ לְבָנִים מִסְגָּל כָּל אֶחָד לַעֲשׂוֹת בַּיּוֹם, וְכֵן לְדַעַת אֶת מַכְסֵת הַלְּבָנִים הַיּוֹמִית שֶׁהָיָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לַעֲשׂוֹת כְּשִׁיתְחִיל הַשְּׁעָבוֹד בַּפֶּעַל. קִרְחַת רָאָה זֹאת, וּמִכֵּיֶן שֶׁהָיָה חָכֵם - עָשָׂה לְבָנָה אַחַת בְּלִבָּד בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם כָּלוֹ...
בְּרַגַע שֶׁקָּרָאתִי אֶת זֶה, אִמְרַתִּי לַעֲצֹמִי: רַגַע, זֶה לֹא מִסְתַּדֵּר - שֶׁבֵט לֹוֹי לֹא עָבְדוּ בְּפִרְהָ!
הָאִיר אֶת עֵינֵי יְהוּדֵי תְּלֻמִּיד חָכֵם וְאָמַר לִי: "אַל תִּדְאָג, הַכֹּל מִסְתַּדֵּר - תַּפְתַּח אֶת מְדַרְשׁ רַבֵּי דָוִד הַנְּגִיד עַל הַגָּדָה שֶׁל פֶּסַח. פְּתַחְתִּי, וְרֵאתִי שֶׁלְמַרְבֵּה הַפְּלֵא אִף הוּא אוֹמֵר כֵּן:
"אִמְרוּ חֲזוּ" לִשְׁשֶׁבֶט לֹוֹי לֹא בָּא אֶחָד מֵהֶם לִשְׂאֵל הַלְּבָנִים וְלֹא חָשְׁקוּ בְּמַה שֶׁאָמַר פְּרַעֲהַ בְּתַחֲלֵהָ, אֲלֵא עֲסָקוּ בַתּוֹרָה בִּישִׁיבָה וּבְמִצְוֹת, וְלֹא הִשְׁתַּוְּקָה אֶחָד מֵהֶם לְבוֹא מִלְּבַד קִרְחַת, וְנִשְׂאֵל לְבָנָה אַחַת, וְהָיָה מְחִיב לְהִבְיֵא לְבָנָה אַחַת עַד שֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם. וְזֶה בָּא מִתּוֹךְ תַּאֲוֹת הַבְּצֵעַ שֶׁלוֹ הַמְּפֻלְגָּת וּמִתּוֹךְ תַּאֲוֹתוֹ לַעֲנִיֵּי הָעוֹלָם הָיָה וְלֹא הִסְתַּפֵּק בְּכָל מַה שִּׁישׁ לוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (קִהְיֵת הַ, וְיִקַּח קִרְחַת (טו, א)

ט) 'אהב כסף לא ישבע כסף'.

מִמְשִׁיחַ הַ"עֵינֵי הָעֵדָה" וְאוֹמֵר: הַמִּצְרַיִם שְׂאֵלוּ אֶת קִרְחַת: "אִיךָ זֶה שֶׁהִסְפַּקְתָּ לַעֲשׂוֹת רַק לְבָנָה אַחַת?!". וְהוּא הִסְבִּיר שֶׁהָיָה מְיֻפָּה וּמְסַתֶּת אוֹתָהּ לְכַבוֹד הַמֶּלֶךְ. לְאַחַר זְמַיִם אֶחָדִים, הִטִּילוּ הַמִּצְרַיִם עַל כָּל יְהוּדֵי מִכְסֵת לְבָנִים כְּפוֹלָה מִן הַמַּכְסָּה אוֹתָהּ עָשָׂה בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, וּבְזִמְזוֹן שֶׁכָּל אֶחָד הָיָה צְרִיבָה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹת גְּדוּלָּה שֶׁל לְבָנִים בְּכָל יוֹם, קִרְחַת עָשָׂה לְבָנָה אַחַת בְּלִבָּד.

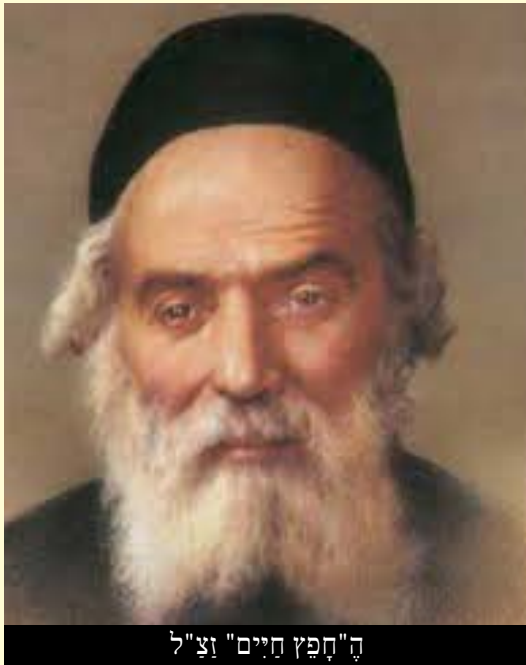
וְמָה עָשָׂה קִרְחַת בְּשָׂאֵר הַזִּמְזוֹן? הַקִּיָּם 'בֵּית מִסְחָר לְלְבָנִים'...
מָה הַפְּוֹנָה?

בְּכָל יוֹם הָיוּ קִרְחַת וְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ עוֹשִׂים לְבָנִים וְשׁוֹמְרִים אוֹתָם עַד שֶׁהִצְטַבְּרָה בְּיָדָם כְּמוֹת אֲדִירָה שֶׁל לְבָנִים. כְּאֲשֶׁר בָּאָה גֹּרֶת פְּרַעֲהַ "וְתִבְנֶן לָא יִבְנֶן לָכֶם וְתִכְנֶן לְבָנִים תִּתְנֶנוּ" (שְׁמוֹת ה', יח), בָּהּ הִכְרַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת אֶת מַכְסֵת הַלְּבָנִים לְלֹא תִבְנֶן, וְלֹא - יִשְׂיִמוּ אֶת בְּנֵיהֶם בְּבִנְיָן בְּמִקוֹם הַלְּבָנָה הַחֲסֵרָה, כְּאוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל קִרְחַת לְקַנּוֹת מִמֶּנּוּ לְבָנִים, וְהוּא הָיָה מוֹכֵר כָּל לְבָנָה בְּסֻכּוֹם גְּדוּל, עַד שֶׁמִּי שֶׁבָּא אֵלָיו הָיָה מְכַרְחַת לְתַת אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת בְּנָיו שֶׁלֹּא יִשְׂיִמוּ אוֹתָם בְּבִנְיָן. כֵּן קִבֵּץ קִרְחַת בַּעֲשָׂק זֶה אֶת כָּל מִמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל, וְהִנְעִשְׂקִים הִטִּיחוּ דְבָרִים כְּלָפֵי מַעֲלָה מְרִב צַעֲרָם!

(רַבֵּי בְּרוּךְ רוֹזֶנְבֵּלוֹם שְׁלִיט"א - נֹאחַ דוֹרֵשׁ כַּרְךְ חֲדָשׁ בְּמַדְבָּר)

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵנוּ

ה"חפץ חיים" זצ"ל

מִמְחֻלְקֵת יֵשׁ לְבָרַח כְּמוֹ מֵאֵשׁ!

ויקח קרח (טז, א)

מהו "ויקח"?

אונקלוס מתרגם: "ואיתפליג קרח" – עשה מחלוקת, ואלו רש"י מפרש: "לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה".

משמעות דברי רש"י מתבארת באפן נפלא על פי דברי חז"ל (במדבר רבה יח, ח): "קרח שפקח היה, מה ראה לשטות זו?"

'פקח' בגימטריה מאה שמונים ושמונה, פעמים 'צד'. לפקח יש אפשרות לראות שני צדדים. עקר הבעיה במריבות ובמחלוקות היא, שאדם סבור שאין צד שני ורק הוא צודק. לפקח יש יכולת להבין שגם אם הוא סבור כה – קים צד שני.

פעמים 'פקח' שוה בגימטריה שלוש מאות שבעים ושש – הגימטריה של המלה 'שלום', משום שכאשר משני הצדדים עומדים אנשים פקחים, וכל אחד מהם מסגל לראות את הצד שלו וגם את הצד השני, אפשר לעשות שלום.

מקשים רבותינו: קרח, שפקח היה, כיצד הגיע לכזו מחלוקת? גם אם היה סבור שהוא צודק, ראוי היה שייבין שקים גם צד שני.

ועונים: "עינו הטעות" – היו לו נגיעות, וכידוע השחוד יעור פקחים" (שמות כג, ח). 'שחוד' נוטריקון: שהוא חד, כלומר: רואה רק את הצד האחד שלו. מאחר ולקרח היו נגיעות ואכפת היה לו שמשא לא מנה אותו אלא את בן דודו, הוא לא הצליח לראות שקים צד שני.

קשה לדבר על קרח, שהיה אדם גדול כל כה והיה מנושאי הארון, אך יש בכה למוד גדול על כהן הגדול של נגיעות אישיות, ועל מה ששחוד יכול לעשות לאדם. קרח אבד את כל עולמו ומשפחתו – בשל הטעות הזו ובגלל המחלוקת שנסחף אליה!

למחלוקת יש כח סחף גדול, ולפיכה כל היודע זאת נזהר מפניה כמפני אש ובורח כל עוד נפשו בו מאימתה.

ספר לי רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל שהוא למד בישיבת ראדין כשמונה וחצי שנים. את השנתיים הראשונות שלו בישיבת ראדין זכה לעשות בחיי חיותו של מרן ה"חפץ חיים". בשנים האחרונות של ה"חפץ חיים" החלו לרחש ולגעש תחת פני השטח בישיבה רנונים ומחלוקות. באחד הימים נודע הדבר ל"חפץ חיים", והוא בקוש לאסוף את הצבור לאספה.

"הגעתי לאותה אספה" – ספר רבי מרדכי מזכרונותיו – "וכרני שהציבו בחדר שלחן ארה וה'חפץ חיים' לא יושב בראשו, אלא באמצעו. אני עצמי עמדתי בצד, ואז אמר ה'חפץ חיים' בקול ברור: 'ישיבת חפץ חיים נוסדה על ידי שלום! מחלוקת החוצה!! כשפים, חזר על כה שוב, ולאחר מכן אמר את אותן מלים בפעם השלישית, ובזאת הסתיימה האספה".

"מני אז" – סיים – "משראיתי עד כמה בוער ל'חפץ חיים' ענין השלום, איני יכול להתערב בשום מחלוקת!" ספר אחד מבאי ביתו של רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, שבאחד הימים הגיעו לביתו של הגרש"ו קנאים והחלו למחות על פסק הלכתי שנתן. הם צעקו והפגינו,

הגבאים בבית הכנסת... הבושה היתה כה גדולה, עד שמאז איני מסגל להתערב בשום מחלקת!
(רבי שלמה מילר שליט"א - נאה דורש כרך חדש במדבר)

סוד השירים במניעת מחלקת

ויקח קרח (טז, א)

הפרשה מתחילה במחלקת קרח ועדתו, ומסיימת בעשרים וארבע מתנות כהנה. מהו הקשר בין תחלת הפרשה לסופה?

כאשר פרצה מלחמת העולם השנייה, ברחו אלפי בחורי ישיבות לווילנא, עיר הבירה של ליטא, שהיתה אז עדין גיטרלית. הרבי ממודז'יץ זצ"ל שקה גם הוא בעיר, ובשבת ערה את שלחנו הטהור. בחורים ליטאים רבים, שמעולם לא ראו 'טיש' של רב'ה, החליטו לבוא. הם ראו אותו מחלק שירים - הובאה לפניהם צלחת גדולה, הוא טעם ממנה מעט, ואת השאר חלק לצבור.

תמיהו: "למדנו רבנו, מהו סוד השירים?"
ענה להם: "השירים מלמדים שלא תהיה מחלקת."
"הכיצד?" תמיהו.

והרבי הסביר: "כשאדם מוכן לתת את הצלחת שלו לאחרים - לא תהיה מחלקת. מחלקת נובעת ממצב שבו כל אחד רוצה את הצלחת רק בשבילו. כשהוא עושה זאת מכל מנה ומנה שיש לו הרי זה משבח".

הוא הוסיף: פרשת קרח התחילה מכך שקרח רצה תפקיד לעצמו, זה היה שרש המחלקת. משום כך מסתיימת הפרשה במתנות כהנה, שהן ההפך הגמור ובהן מלמדים אותנו לתת. קבלת בן? - פדה אותו. קבלת בכור בהמה? - תן אותו לכהן. יש לה פרות? - תן מהן מעשרות. אפית לחם? - תפריש חלה. כך עליה לתת מכל מנה ומנה שיש לה. זו הדרך להשמר מפני המחלקת.

יהודי הרוצה לשמר את עצמו ממחלקת - צריה להרגיל את עצמו לתת משלו לשני. זה סוד ההצלחה בהמנעות ממחלקת.

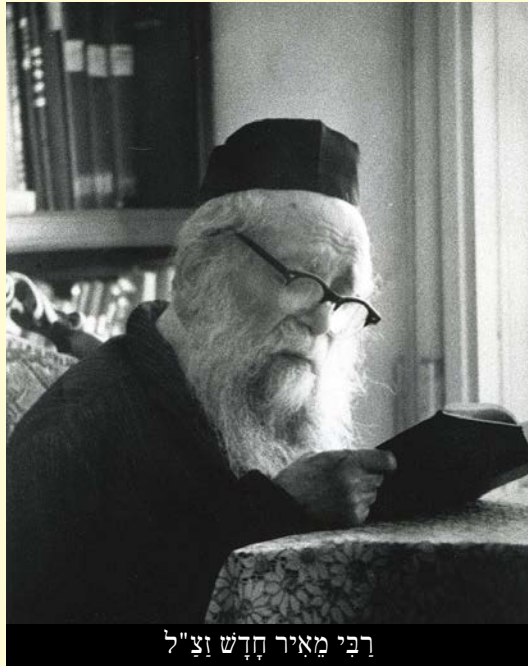
מבלי להזהר בלשונם ואגב כך הגיעו לבטויים מעוררי חלחלה. במשך כל אותו זמן שמע אותם רבי שלמה זלמן בשתיקה והכיל את הארוע.
כשיצאו, תמה היהודי: מנין הכחות להבליג ולשתק למול חרפות וגדופים כאלו?

השיבו הגרש"ז: בהיותי ילד צעיר הגיע לגור בשכונת "שערי חסד" רבי אהרן כהן זצ"ל, חתנו של ה"חפץ חיים". הוא התקבל על ידי כלם בהתרגשות גדולה, ודאגו לו מיד לדיירה ולכל שאר צרכיו. זמן מה התגורר במקום, לשמחתנו הגדולה, אולם באחד הימים נעלם ללא הודעה מקדמת, כאלו בלעתו האדמה. התחלנו לחפש ברחבי ירושלים, אולם לא מצאנו אותו. שאלנו אנשים, עד שזגן אחד נזכר שראה אותו יוצא מן העיר, וכששאלו לאן פניו מועדות, ספר לו שהוא עובר לגור ביפו.

פליאה גדולה מלאה את לב כלם, לא הבנו מה פסול מצא בנו. תכף ומיד התארגנה משלחת מבני השכונה שנסעה ליפו באפן מיוחד כדי להפגש עם רבי אהרן כהן, ולשמע מה קרה ומדיע עזב את שכונתנו ופנה לגור ביפו. הם מצאו אותו בנקל. הוא מסר ישר כח גדול על עזרתם הרבה בהתאקלמותו בארץ, ובמענה לשאלתם השיב, כי בטרם עלה ארצה נתן לחמיו, ה"חפץ חיים", תקיעת כף, ובה הבטיח לו שייברח ממחלקת כמו מאש. ה"חפץ חיים" אמר, כי ללא תקיעת הכף הוא - לא יתן לו ברפת הדרך.

והנה זמן קצר לאחר שקבע את מושבו ב"שערי חסד", נודע לו כי התגלעה מחלקת בבית הכנסת בענין הגבאות. המתפללים נחלקו לקבוצות וכל אחד מהם צידד במישהו אחר והכפיש את שמו של המתמודד. רבי אהרן נבהל עד עמק לבו. הלא נתן תקיעת כף לחמיו בענין מחלקת! לא נותרה לו בררה, אלא לתפס במהירות את רגליו ולברח למקום אחר.

סים הגרש"ז: הייתי ילד כששבו השליחים נכלמים וספרו את תשובתו של רבי אהרן - אולם מעשה זה נחרט בנשמתו. בכל מקום דברו על כך שהחתן של ה"חפץ חיים" ברח מהשכונה בגלל מחלקת על זהות

רבי מאיר חֲדַשׁ זצ"ל

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש כרך חדש במדבר)

רבי מאיר חֲדַשׁ זצ"ל היָה נוהג לומר, כי הוא רוֹאֵה על כל בחור שְׁמַגִּיעַ לְיִשִּׁיבָה בבקר, מיהו ועד כִּמָּה הוא בעל מדות טובות. יש בחור שְׁכַשְׁהוּא נכנס ומגלה שאין לו סְטַנְדָּר - הוא לוקח סְטַנְדָּר של חברו. בחור כזה - יודעים שיעשה מחלוקות רבות, משום שמתרתו בחיים פשוטה: לדאג רק לעצמו. לעמתו יש בחור שנוכנס פנימה, ומיד מסדר את הסטנדרים לידו ומניח עליהם סדורים לטובת החבורים שעוד מעט יגיעו. בחור כזה יודעים שהוא אדם מיחד.

גם בחדר אכל נפריים הדברים: יש בחור שְׁמַגִּיעַ לחדר אכל, ומיד חצי מגש מן המנה המרְכִּוּיִת אָצְלוּ בצלחת... הוא לא חושב שיש עוד אנשים שצריכים לאכל. כל המטרה שלו לתפס לעצמו. זכורני שראיתי בחור כזה, ועד היום יש לו בעיות בשלום בית.

ענין זה רמוז במלים "ויקח קורח" - מקח רע לקח לעצמו, ומכאן שרש החרבן.

יהודי שרוצה להצליח בחייו צריה לדעת לדאג לאילת!

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ושלח אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדירים פלוס" ברחבי הארץ